

วีระยุทธ บุญพญา

นิติรัฐ ลิทธิชัยวงศ์

ชีรณา พิมพ์ช่างทอง

อภิรักษ์ณ์ บุญสูง

น.ศ.สิงห์อาสาฝึกกำลัง สร้างฝายชะลอน้ำ ที่เชียงราย

“ฝาย” เป็นหนึ่งในวิถีรักษาธรรมชาติ ที่ถูกสร้างขึ้นด้วยฝีมือมนุษย์ ช่วยกักเก็บน้ำและชะลอการไหลเวียนของน้ำ ป้องกันน้ำท่วมจากแม่น้ำลำธารได้ดี โดยเฉพาะฤดูฝนที่เสี่ยงต่อกระแสน้ำที่รุนแรง

ด้วยความตระหนักถึงธรรมชาติ นักศึกษาเครือข่ายสิงห์อาสาภาคเหนือ 10 สถาบัน ผนึกกำลังกับกลุ่มสิงห์อาสา โดยบริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด และมูลนิธิพระยาภิรมย์ภักดี จัดโครงการ “สิงห์อาสากับการกิจสร้างฝายชะลอน้ำ รักษาความสมบูรณ์ของผืนป่าเชียงรายอย่างยั่งยืน” เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำโดยได้รับความ

ร่วมมือจากมูลนิธิอุทยานพัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เครือข่ายชุมชนรักษ์ป่าล้านนา จังหวัดเชียงราย ลงพื้นที่พร้อมกันที่ชุมชนป่าต้นน้ำบ้านห้วยมะเกลือ ต.ป่าจั่ว อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย เพื่อสร้างฝายชะลอน้ำ

บรรยากาศเต็มไปด้วยแรงใจและกำลังพลของเหล่านักศึกษาและชาวบ้านในพื้นที่หลายร้อยคน ทุกคนต่อแถวเพื่อเป็นเส้นทางในการลำเลียงวัสดุที่ใช้ในการสร้างฝายลงสู่ลำห้วยป่าต้นน้ำบ้านห้วยมะเกลือ โดยวัสดุที่ใช้หาได้จากธรรมชาติในพื้นที่นั้น เริ่มจากการตีไม้และปักเสาฐานตำแหน่ง ใช้หินวางเรียงตัวกันเป็นแนวฝาย แม้จะต้องเหนื่อย

เสียด้านเปียกปอน และมีเหงื่อไหลท่วมกาย แต่เหล่าบรรดานักศึกษาและชาวบ้านไม่ย่อท้อ เดินหน้าสร้างฝายกันอย่างแข็งขัน เป็นภาพของความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อมนุษย์และธรรมชาติ

โดยการสร้างฝายชะลอน้ำป้องกันภัยแล้งครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน จำนวน 15 ฝาย ตลอดระยะทางกว่า 100 เมตร ซึ่งในพื้นที่ชุมชนป่าต้นน้ำบ้านห้วยมะเกลือ มีประชากรอาศัยกว่า 70 ครัวเรือน จำนวนทั้งหมด 200 คน ได้รับประโยชน์ของการชะลอน้ำ และเก็บกักน้ำ

สำหรับกิจกรรมนี้ มีตัวแทนสถาบันเครือข่ายนักศึกษาภาคเหนือ ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่

ฟ้าหลวง (มฟล.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ความจำเป็นมาก ฝ่ายช่วยกันเก็บน้ำ สร้างความชุ่ม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) ล้าน ขึ้น ในฐานะคนในพื้นที่ภาคเหนือ จะเห็นตลอดว่า
นา วิทยาเขตเชียงราย จ.เชียงราย มทร.ล้าน ภาคเหนือมีปัญหาน้ำไม่พอ ทั้งน้ำท่วมจากฝน
นา จ.เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัย ที่ตกมากเกินไป หรือปัญหาน้ำแล้ง ทำให้ไม่มีน้ำใช้
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัย อย่างเพียงพอในการเกษตร กิจกรรมการสร้างฝาย
พะเยา มหาวิทยาลัยนเรศวร (มน.) วิทยาลัย ทำให้เรารู้ว่าน้ำมีประโยชน์แค่ไหน
อาชีวศึกษาเชียงราย กว่า 100 คน

นายสุวัฒน์ ลิทธิบุญ พ่อหลวงบ้านห้วยมะ
เกลี้ยง เล่าว่า เมื่อก่อนป่าต้นน้ำที่ชุมชนป่าต้นน้ำ
บ้านห้วยมะเกลี้ยงมีน้ำไม่พอใช้ในการอุปโภคและ
บริโภคในหน้าแล้ง ปลายังไม่มีที่อยู่อาศัย เป็น
ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปี เมื่อมีฝ่ายจะช่วยชะลอความ
ชุ่มชื้นของน้ำให้กับต้นไม้และลำห้วยในหมู่บ้านได้

ในหลายๆ ชุมชนต้องการฝายเป็นอย่างมาก เพราะ
ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำการเกษตรเกี่ยวกับกาแฟและ
ชา ทำให้ต้องใช้น้ำจำนวนมาก หากมีการชะลอน้ำ
ชาวบ้านจะมีน้ำใช้ในหน้าแล้ง ซึ่งชุมชนเราเป็นคน
ต้นน้ำ เราดูแลจากต้นน้ำด้วย เพื่อให้คนต้นน้ำ
กลางน้ำ และปลายน้ำ มีน้ำใช้ต่อไป

ส่วน **นายวิระยุทธ บุญญา** หรือ “น้องเบนซ์”
ตัวแทน มฟล. กล่าวว่า รู้สึกประทับใจที่ได้มาร่วม
สร้างฝาย ตนอยู่ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ
มหาวิทยาลัย พอมีโอกาสมาร่วมสร้างฝาย ทำให้
นำความรู้ความสามารถที่เราได้มาใช้ในการสร้าง
ฝาย รวมถึงนำความรู้ที่ได้จากที่นี้กลับไปใช้ต่อยอด
ในชมรมอนุรักษ์ที่มหาวิทยาลัยได้ด้วย

“ฝายจำเป็นสำหรับทุกพื้นที่ เพราะเป็นตัวกัก
เก็บน้ำ หากที่ไหนน้ำแห้ง ฝายจะทำให้มีน้ำใช้ตลอด
ทั้งปี ขณะเดียวกันถ้าเกิดน้ำป่าไหลหลาก ฝายก็
สามารถกักเศษไม้ไม่ให้ไปสู่อุ้งน้ำของหมู่บ้านได้ด้วย
ซึ่งครั้งนี้มีชาวบ้านมาร่วมด้วย นับว่าเป็นการชักจูง
ทำให้ชาวบ้านมองเห็นค่าของน้ำในพื้นที่ของตนเอง
และใช้น้ำอย่างมีคุณค่าด้วย” นายวิระยุทธกล่าว

น.ส.นิตริฐ ลิทธิชัยวงศ์ หรือ “น้องบิว” มทร.
ล้านนา จ.เชียงใหม่ ระบุว่า ตนศึกษาสาขาโยธา
ทำให้น้ำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการสร้างฝายครั้งนี้
ซึ่งสามารถใช้ได้จริง เกิดประโยชน์ต่อชาวบ้านและ
ส่วนรวมอย่างมาก น้ำคือชีวิต การสร้างฝายจึงมี

น.ส.ชริญา พิมพ์ช่างทอง หรือ “น้องแนน”

ตัวแทนจาก มน.กล่าวว่า เป็นสมาชิกค่ายอาสา
พัฒนาชนบทของ มน. เคยออกค่ายสร้างอาคาร
ต่างๆ ครึ่งหนึ่งเป็นการสร้างฝาย ซึ่งเป็นประสบการณ์
ที่หาซื้อไม่ได้ เรารู้สึกได้ว่าเป็นประโยชน์อย่าง
แท้จริง และเป็นการเปิดโลกใหม่ให้กับเราด้วย
พอได้มาสร้างฝาย รู้เลยว่าจำเป็นกับคนในพื้นที่
ซึ่งเราอยู่พื้นที่ด้านล่างที่มีการใช้น้ำจากท่อประปา
แต่คนที่ใช้น้ำจากฝาย หากน้ำแห้งจริงๆ ชาว
บ้านจะไม่มีน้ำใช้ อยากให้ทุกคนตระหนักถึงความ
สำคัญของน้ำ

นายอภิรักษ์ บุญสูง หรือ “น้องนิว”

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กล่าวว่า ปัจจุบันโลกมีอุณหภูมิ
สูงขึ้น ทำให้เกิดภัยแล้งมากยิ่งขึ้น บางพื้นที่ไม่มีน้ำ
กินน้ำใช้ ครอบครัวทำการเกษตรพบปัญหาน้ำแล้ง
น้ำที่ใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ส่งผลให้เกษตรกร
ไม่มีผลผลิตเพื่อจำหน่าย ซึ่งการสร้างฝายจะช่วย
กักเก็บน้ำ เกษตรกรมีน้ำใช้ในฤดูร้อนและฤดูแล้ง
อยากให้มีการสร้างฝายเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีการกัก
เก็บน้ำไว้ใช้ต่อไป รวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการ
อนุรักษ์และรักษาธรรมชาติมากยิ่งขึ้นด้วย

ทั้งหมดนี้คือ หนึ่งในโครงการดี ที่เกิดจาก

**ความร่วมมือของสังคมเพื่อสร้างความห่วง
ให้เกิดอย่างยั่งยืน และเชื่อมโยงการพึ่งพากัน
ของคนและธรรมชาติ**